

سورة الليل

SURAH AL-LAYL

(BAN ĐÊM) (92)

Mặc khải tại Makkah

◆. Xướng Đọc Surah Al-Layl Trong Lễ Nguyện Solah:

Thiên sứ Muhammad (ﷺ) nói với ông Mu'adh (رضي الله عنه) rằng tại sao nhà ngươi không xướng đọc trong lễ nguyện Solah:

﴿ سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴾ سورة الأعلى

﴿ وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴾ سورة الشمس

﴿ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ﴾ سورة الليل

"Hãy tán dương đại danh của Rabb của Ngươi, Đấng Tối Cao," [Surah Al-A'la]

"Thề bởi mặt trời và sức chói sáng của nó;" [Surah Ash-Shams]

"Thề bởi ban đêm khi nó bao phủ;" [Surah Al-Layl]

Nhân danh Allah,
Đấng Rất mực Độ lượng,
Đấng Rất mực Khoan dung.

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ (١)

1- Thề bởi ban đêm khi nó bao phủ;

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ (٢)

2- Thề bởi ban ngày khi nó sáng tỏ;

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ (٣)

3- Thề bởi Đấng đã tạo hóa nam và nữ giới;

إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَىٰ (٤)

4- Quả thật, nỗ lực của các người rõ khác biệt;

فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ (٥)

5- Bởi thế, đối với ai bố thí và sợ Allah;

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ (٦)

6- Và tin tưởng nơi cái Tốt;

فَسَنِيسِرُهُ لِلْيُسْرَىٰ (٧)

7- Thì TA sẽ làm con đường đi đến thoải mái được dễ dàng cho y;

وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ (٨)

8- Ngược lại, đối với ai keo kiệt và tự cho mình giàu có đầy đủ.

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ (٩)

9- Và phủ nhận cái Tốt;

فَسَنِيسِرُهُ لِلْعُسْرَىٰ (١٠)

10- Thì TA sẽ làm con đường đưa đến cực nhọc được dễ dàng cho y;

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ (١١)

11- Và của cải chẳng giúp ích gì được y khi y bị tiêu hủy;

◆. Thề Bời Sự Nỗ Lực Đa Dạng Của Nhân Loại Và Thông Báo Về Các Kết Quả Khác Nhau Của Sự Nỗ Lực Đó:

Allah (ﷻ) tuyên thề qua Lời phán:

قال الله تعالى: ﴿ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ (١) ﴾

1- Thề bởi ban đêm khi nó bao phủ;

Có nghĩa là ban đêm sẽ bao phủ các tạo vật của Allah (ﷻ) bằng màn đêm u-tối.

Allah (ﷻ) đã phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ (٢) ﴾

2- Thề bởi ban ngày khi nó sáng tỏ;

Có nghĩa rằng Allah (ﷻ) tuyên thề bởi ánh sáng chói lọi của mặt trời.

قال الله تعالى: ﴿ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ (٣) ﴾

3- Thề bởi Đấng đã tạo hóa nam và nữ giới;

Tương tự, Allah (ﷻ) đã phán trong Surah An-Naba' và Surah Az-Zariyat như sau:

قال الله تعالى: ﴿ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴾ سورة النبأ : ٨

"Và TA đã tạo các người thành cặp đôi". [Surah An-Naba' : 8]

Và;

قال الله تعالى: ﴿ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴾ سورة الذاريات : ٤٩

"Và TA đã tạo hóa mọi vật theo cặp để cho các người ghi nhớ". [Surah Az-Zariyat: 49]

Có nghĩa là Allah (ﷻ) tuyên thề bởi những tạo vật đối lập nhau; và những điều mà Allah (ﷻ) thề đến thì cũng đối lập nhau.

Vì thế, Allah (ﷻ) đã phán tiếp câu:

قال الله تعالى: ﴿ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَىٰ (٤) ﴾

4- Quả thật, nỗ lực của các người rõ khác biệt;

Có nghĩa là những việc làm và nỗ lực của các bề tôi của Allah (ﷻ) cũng đối lập và khác biệt nhau. Do đó, có người thì làm việc thiện và có người thì làm việc xấu xa đồi bại.

Sau đó, Allah (ﷻ) phán:

قال الله تعالى: ﴿ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ (٥) ﴾

5- Bời thề, đối với ai bố thí và sợ Allah;

Có nghĩa là y bố thí cho người nghèo, người túng thiếu, trẻ mồ côi và những người lỡ đường theo Mệnh lệnh của Allah (ﷻ). Y chân thành làm điều đó do bởi y kính sợ Allah (ﷻ) trong mọi vấn đề và việc làm của y.

قال الله تعالى: ﴿ وَصَدَقَ بِالْحُسْنَى (٦) ﴾

6- Và tin tưởng nơi cái Tốt;

Ông Qatadah nói rằng: “Đó là sự bù đắp cho những vật chất và của cải mà y đã dùng để bố thí theo Mệnh lệnh của Allah (ﷻ).”

Còn ông Khusayf thì nói rằng: “Đó sự ban thưởng cho việc thiện và sự chi dùng của cải để bố thí theo Mệnh lệnh của Allah (ﷻ).”

Và Allah (ﷻ) phán tiếp:

وقال الله تعالى: ﴿ فَسَيَسِّرُهُ لِيُسْرَى (٧) ﴾

7- Thì TA sẽ làm con đường đi đến thoải mái được dễ dàng cho y;

Ông Ibn `Abbas (رضي الله عنه) nói về ý nghĩa của Ayah trên như sau: “Allah (ﷻ) sẽ ban cấp cho y sự tốt đẹp, và tạo cho y sự thoải mái trong cuộc sống trần tục.”

Allah (ﷻ) phán:

قال الله تعالى: ﴿ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى (٨) ﴾

8- Ngược lại, đối với ai keo kiệt và tự cho mình giàu có đầy đủ.

Có nghĩa con người tự cảm thấy hài lòng với những gì mà mình có và trở nên keo kiệt bủn xỉn.

Ông Ibn Hatim ghi chép lại từ ông Ikrimah (رضي الله عنه) rằng ông Ibn `Abbas (رضي الله عنه) đã nói về Ayah trên như sau: “Có nghĩa là y keo kiệt với tài sản và sự giàu có của y, và y tự cho rằng bản thân y không cần đến sự giúp đỡ của Đấng Chủ Tể (ﷻ) của y.”

Allah (ﷻ) đã phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى (٩) ﴾

9- Và phủ nhận cái Tốt;

Có nghĩa là những ai phủ nhận cái Tốt (Husna) thì sẽ phải đền tội và bị trừng phạt vào Ngày Sau. Nơi ở của họ sẽ là Hỏa Ngục đầy khắc nghiệt.

قال الله تعالى: ﴿ فَسَيَسِّرُهُ لِيُعْسِرَى (١٠) ﴾

10- Thì TA sẽ làm con đường đưa đến cực nhọc được dễ dàng cho y;

Có nghĩa là Allah (ﷻ) sẽ làm cho con đường xấu xa thối nát của Shaytan sẽ trở nên dễ dàng và thoải mái cho y.

Tương tự, Allah (ﷻ) đã phán trong Surah Al-An`am như sau:

قال الله تعالى: ﴿ وَتُقَلَّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَدَرُوهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴾ سورة الأنعام: ١١٠

"Và TA (Allah) sẽ chuyển tâm lòng và cái nhìn của họ sang phía khác đúng như việc họ đã không tin nơi Nó (Qur'an) lần đầu và TA sẽ bỏ mặc họ lang thang trong sự thái quá của họ". [Surah Al-An`am: 110]

Có rất nhiều Ayat khác nói rằng Allah (ﷻ) sẽ ban thưởng xứng đáng cho những ai thành tâm định ý làm việc thiện; trong khi những người có định ý làm việc xấu sẽ bị Allah (ﷻ) ruồng bỏ và trừng phạt trong Hỏa Ngục. Ngoài ra, cũng có rất nhiều Hadith nói về điều này, như:

1. Lời thuật lại của ông Abu Bakr As-Siddiq (رضي الله عنه):

Imam Ahmad (r) ghi chép lại từ ông Abu Bakr (رضي الله عنه) rằng ông đã hỏi Thiên sứ của Allah (ﷺ) như sau: *“Thưa Thiên sứ của Allah (ﷺ)! Có phải là chúng ta hành động theo những gì đã quyết định hay là các vấn đề chỉ mới bắt đầu khi chưa quyết định.”*

Thiên sứ (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "بَلْ عَلَىٰ أَمْرٍ قَدْ فُتِنَ مِنْهُ"

“Quả thực, nó theo những gì đã được quyết định.”

Sau đó thì ông Abu Bakr (رضي الله عنه) hỏi tiếp: *“Thưa Thiên sứ của Allah (ﷺ)! Vậy thì cần chi phải làm nữa?”*

Thiên sứ (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "كُلُّ مَيْسَرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ"

“Mọi người sẽ được Allah (ﷻ) tạo cho sự dễ dàng để thực hiện nó; như là đã được tạo ra sẵn cho y.”

2. Lời thuật lại của ông `Ali bin Abi Talib (رضي الله عنه):

Imam Al-Bukhari (r) ghi chép lại từ ông `Ali bin Abi Talib (رضي الله عنه) thuật rằng chúng tôi đang cùng với Thiên sứ của Allah (ﷺ) tham dự tang lễ tại nghĩa trang của Baqi` Al-Gharqad, và Người (ﷺ) đã nói như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَقَدْ كُتِبَ مَقْعَدُهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَمَقْعَدُهُ مِنَ النَّارِ"

“Không một ai trong các ngươi mà đã không được ghi chép sẵn nơi ở của các ngươi: một nơi trong Thiên Đàng và một nơi trong Hỏa Ngục.”

Chúng tôi đã hỏi Thiên sứ (ﷺ): *“Thưa Thiên sứ của Allah (ﷺ)! Chúng tôi phải phụ thuộc về điều này chứ?”*

Người (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "اعْمَلُوا ، فَكُلُّ مَيْسَرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ"

“Hãy làm nhiều việc thiện. Mọi người sẽ được Allah (ﷻ) tạo cho sự dễ dàng để thực hiện nó; như là đã được tạo ra sẵn cho y.”

Sau đó thì Người (ﷺ) xướng đọc những câu kinh này:

﴿ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ (٥) ﴾ ﴿ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ (٦) ﴾ ﴿ فَسَنِيَرُهُ لِلْيُسْرَىٰ (٧) ﴾

5- Bởi thế, đối với ai bố thí và sợ Allah;

6- Và tin tưởng nơi cái Tốt;

7- Thì TA sẽ làm con đường đi đến thoải mái được dễ dàng cho y;

Hơn nữa, Imam Al-Bukhari cũng đã ghi chép lại một Hadith tương tự từ ông Ali bin Abi Talib (رضي الله عنه): “Chúng tôi đang dự đám tang tại nghĩa trang của Baqi` Al-Gharqad thì Thiên sứ của Allah (ﷺ) đến và ngồi xuống. Sau đó, chúng tôi đến và ngồi xuống xung quanh Người (ﷺ). Lúc đó, Thiên sứ của Allah (ﷺ) có mang theo một cây gậy. Người (ﷺ) cúi đầu xuống và dùng cây gậy cào lên trên mặt đất, và Người (ﷺ) đã nói như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ مَا مِنْ نَفْسٍ مَنْفُوسَةٍ إِلَّا كُتِبَ مَكَانَهَا مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، وَإِلَّا قَدْ كُتِبَتْ شَقِيَّةٌ أَوْ سَعِيدَةٌ "

“Không có một ai trong các người hay là một linh hồn nào đó đã được tạo ra; ngoại trừ nơi ở của y đã được ghi chép sẵn trong Thiên Đàng hoặc là trong Hỏa Ngục. Và nó cũng đã được ghi chép sẵn rằng y sẽ trở thành người khốn khổ hay là người hạnh phúc.”

Sau đó, thì có một người đàn ông đã hỏi Thiên sứ (ﷺ) như sau: “Thưa Thiên sứ của Allah (ﷺ)! Có phải rằng chúng tôi phải phụ thuộc vào những gì đã được ghi chép sẵn cho chúng tôi và chúng tôi sẽ từ bỏ làm những việc thiện đúng không? Bởi vì, trong chúng tôi có người hạnh phúc thì người đó sẽ được hạnh phúc; và trong chúng tôi có người khốn khổ thì người đó sẽ bị khốn khổ?”

Thiên sứ (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " أَمَا أَهْلُ السَّعَادَةِ فَيُيسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ السَّعَادَةِ، وَأَمَا أَهْلُ الشَّقَاءِ فَيُيسَّرُونَ إِلَى عَمَلِ أَهْلِ الشَّقَاءِ. ثُمَّ قَرَأَ: ﴿ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى (٥) ﴾ ﴿ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى (٦) ﴾ ﴿ فَسَيُسِّرُهُ لِلْيُسْرَى (٧) ﴾

“Những người hạnh phúc thì họ sẽ có những việc làm của những người hạnh phúc được tạo ra cho họ để dễ dàng làm nó. Và những người khốn khổ thì họ sẽ có những việc làm của những người khốn khổ được tạo ra cho họ để dễ dàng làm nó. Sau đó thì Người (ﷺ) đã xướng đọc những câu kinh sau:

5- Bởi thế, đối với ai bố thí và sợ Allah;

6- Và tin tưởng nơi cái Tốt;

7- Thì TA sẽ làm con đường đi đến thoải mái được dễ dàng cho y;

3. Lời thuật lại của ông `Abdullah bin `Umar (رضي الله عنه):

Imam Ahmad (r) ghi chép lại từ ông Ibn `Umar (رضي الله عنه) rằng ông `Umar ibn Al-Khattab (رضي الله عنه) đã hỏi Thiên sứ Muhammad (ﷺ) như sau: “Người (ﷺ) có nghĩ rằng những việc thiện mà chúng tôi làm là những công việc rằng nó đã được xác định từ trước, hoặc chúng chỉ là những gì vừa mới bắt đầu?”

Thiên sứ (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "فِيمَا قَدْ فُرِعَ مِنْهُ. فَاعْمَلْ يَا ابْنَ الْخَطَّابِ . فَإِنَّ كُلَّ مُيَسَّرٍ . أَمَّا مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ فَإِنَّهُ يَعْمَلُ لِلْسَّعَادَةِ ، وَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاءِ فَإِنَّهُ يَعْمَلُ لِلشَّقَاءِ "

“Đó là những gì đã được xác định từ trước. Do đó, hãy làm nhiều việc thiện, hỡi con trai của Al-Khattab. Quả thực, mỗi người sẽ có những thứ được tạo ra dễ dàng cho y. Và những ai là người hạnh phúc thì y sẽ làm những công việc đưa y đến với niềm hạnh phúc. Và những ai là người khốn khổ thì y sẽ làm những công việc mang y đến với sự khốn khổ.”
Hadith này cũng được Imam At-Tirmidhi (r) ghi chép lại trong Quyển sách Al-Qadar, và Imam nói rằng Hadith này là **Hadith Sahih**.

Một Hadith khác được ông Jabir Ibn Jarir (رضي الله عنه) ghi chép lại từ ông Jabir bin Abdullah (رضي الله عنه) rằng ông đã hỏi Thiên sứ Muhammad (ﷺ) như sau: *“Thưa Thiên sứ của Allah (ﷺ)! Có phải chúng ta đang làm những việc thiện cho những điều đã được xác định từ trước hay là sự việc dựa trên những gì mà chúng ta đang làm bây giờ?”*

Thiên sứ của Allah (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "لَأَمْرٍ قَدْ فُرِعَ مِنْهُ "

“Đó là cho một sự việc đã được xác định từ trước.”

Sau đó, ông Suraqah (رضي الله عنه) đã hỏi Thiên sứ của Allah (ﷺ): *“Vậy thì cần chi phải làm nữa?”*

Thiên sứ của Allah (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "كُلُّ عَامِلٍ مُيَسَّرٌ لِعَمَلِهِ "

“Mỗi người sẽ làm những công việc (tốt hoặc là xấu) đã được định sẵn, và Allah sẽ tạo cho y sự dễ dàng để thực hiện nó.”¹

Ông Ibn Jarir (رضي الله عنه) ghi chép lại từ ông Amir bin Abdullah bin Az-Zubayr (رضي الله عنه) rằng ông Amir (رضي الله عنه) đã nói như sau: *“Ông Abu Bakr (رضي الله عنه) thường trả tự do cho những người nô lệ chấp thuận Islam tại Makkah. Đặc biệt, ông Abu Bakr (رضي الله عنه) thường chú tâm trả tự do cho những người nô lệ già và nữ khi họ gia nhập Islam. Thấy thế, người cha của ông Abu Bakr (رضي الله عنه) đã nói với ông: ‘Hỡi con trai của ta! Ta nhận thấy rằng con thường trả tự do cho những người nô lệ yếu ớt. Nếu như con trả tự do cho những người nô lệ nam khỏe mạnh thì họ có thể đứng về phía con và chiến đấu bảo vệ con.’*

Ông Abu Bakr (رضي الله عنه) đáp: *“Thưa cha! Con chỉ muốn những gì ở với Allah (ﷻ) mà thôi.”*

Vài người trong gia đình của ta (ông Amir) đã nói cho ta biết rằng những Ayat này được mặc khải là để nói về ông Abu Bakr (رضي الله عنه):

﴿ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ﴾ ﴿ (٥) ﴾ ﴿ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ﴾ ﴿ (٦) ﴾ ﴿ فَسَنِيَسَّرُهُ لِيُسْرَى ﴾ ﴿ (٧) ﴾

¹. Imam Muslim cũng đã ghi chép lại Hadith này.

5- Bởi thế, đối với ai bỏ thí và sợ Allah;

6- Và tin tưởng nơi cái Tốt;

7- Thì TA sẽ làm con đường đi đến thoải mái được dễ dàng cho y;

Sau đó, Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى (١١) ﴾

11- Và của cải chẳng giúp ích gì được y khi y bị tiêu hủy;

Ông Mujahid nói rằng: “Nó nghĩa là khi y chết”. Còn ông Abu Salih và Imam Malik ghi chép lại từ ông Zayd bin Aslam (رضي الله عنه) rằng: “Là khi y đi xuống Hỏa Ngục”.

إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ (١٢)

12- Quả thật, TA (Allah) có nhiệm vụ ban Chỉ đạo hướng dẫn.

وَإِنَّا لَنَا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ (١٣)

13- Và quả thật, Đòi sau và đòi này là của TA.

فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى (١٤)

14- Bởi thế, TA cảnh cáo các ngươi về ngọn Lửa cháy dữ dội;

لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَىٰ (١٥)

15- Không ai bị nướng (đốt) trong đó ngoài quân khốn nạn nhất,

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ (١٦)

16- Tên phủ nhận sự thật và quay bỏ đi.

وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَىٰ (١٧)

17- Và người ngay chính sợ Allah sẽ được giữ xa khỏi nó:

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ (١٨)

18- Người cho (bố thí) của cải của mình nhằm tẩy sạch (bản thân),

وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَىٰ (١٩)

19- Và không đòi hỏi một ai trả ơn mình về ân huệ đã ban cho người,

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ (٢٠)

20- Mà chỉ mong tìm Sắc Diện của Rabb của mình, Đấng Tối Cao;

وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ (٢١)

21- Và chắc chắn y sẽ sớm được hài lòng (vào Thiên đàng).

◆. Chỉ Đạo Hướng Dẫn Và Mọi Sự Việc Đều Nằm Trong Bàn Tay Của Allah (ﷻ); Và Sự Cảnh Báo Của Allah (ﷻ) Về Hỏa Ngục:

Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ (١٢) ﴾

12- Quả thật, TA (Allah) có nhiệm vụ ban Chỉ đạo hướng dẫn.

- Ông Qatadah ؓ nói về ý nghĩa của Ayah trên như sau: “Nó có nghĩa là Allah (ﷻ) sẽ giải thích cho nhân loại biết rõ về những gì được phép làm và những gì không được phép làm.”
- Ông Ibn Jarir ؓ thuật lại rằng một số Học giả Muslim đã nói về ý nghĩa của Ayah trên như sau: “Người nào mà đi trên con đường ngay chính thì y sẽ được đến gần với Allah (ﷻ) vào Ngày Sau.”
- Những học giả Muslim đã diễn giải rằng ý nghĩa của Ayah trên tương tự với ý nghĩa của Lời phán của Allah (ﷻ) trong Surah An-Nahl:

قال الله تعالى: ﴿ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴾ سورة النحل: ٩

"Và Allah có nhiệm vụ chỉ con đường ngay chính (cho mọi người) nhưng có những con đường lệch khỏi chính đạo; và nếu muốn, Ngài thừa sức hướng dẫn tất cả đi đúng đường." [Surah An-Nahl: 9]

Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿ وَإِنَّا لَنَّا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ (١٣) ﴾

13- Và quả thật, Đời sau và đời này là của TA.

Có nghĩa là cuộc sống trần tục này và cuộc sống vào Ngày Sau đều thuộc về Allah (ﷻ) cả, và Ngài (ﷻ) nắm toàn quyền điều hành chúng. Sau đó, Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى (١٤) ﴾

14- Bởi thế, TA cảnh cáo các người về ngọn Lửa cháy dữ dội;

- Ông Mujahid ؓ nói rằng: “Đó là Lửa cháy bùng bùng.”
- Imam Ahmad (r) ghi chép lại từ ông Simak bin Harb (ؓ) rằng ông đã từng nghe ông An-Nu`man bin Bashir (ؓ) thuyết giảng như sau: “Ta đã từng nghe Thiên sứ của Allah (ﷺ) thuyết giảng, và Người (ﷺ) đã nói:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " أَنْذَرْتُكُمْ النَّارَ "

“Ta đã cảnh báo các người về Hỏa Ngục.”

Thiên sứ của Allah (ﷺ) đã cảnh báo mọi người bằng một âm giọng rất lớn rằng nếu như có một người nào đó đang ở chợ thì y cũng có thể nghe rõ được như nơi ta đang đứng nghe

Thiên sứ của Allah (ﷺ) thuyết giáo. Người (ﷺ) đã nói một cách rất mạnh mẽ rằng khiến cho cái áo choàng trên vai của Người (ﷺ) cũng phải rớt xuống đôi chân của Người (ﷺ).”

- Imam Ahmad (r) ghi chép lại từ ông Abu Ishaq (رضي الله عنه) rằng ông đã từng nghe ông An-Nu`man bin Bashir (رضي الله عنه) thuyết giáo: “Ta đã từng nghe Thiên sứ của Allah (ﷺ) nói như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ تُوَضَّعُ فِيهِ أَحْمِصٌ قَدَمَيْهِ جَمْرَتَانِ يَغِي مِنْهُمَا دِمَاعُهُ "

“Quả thực, người bị trừng phạt nhẹ nhất trong những cư dân của Hỏa Ngục vào Ngày Phán Xét sẽ là người bị đặt trên lòng bàn chân của y hai viên than đá rằng chúng sẽ khiến cho óc não của y bị đun sôi lên.”²

- Imam Muslim (r) ghi chép lại rằng ông Abu Ishaq (رضي الله عنه) đã thuật lại từ ông An-Nu`man bin Bashir (رضي الله عنه) rằng Thiên sứ của Allah (ﷺ) đã có nói:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا مَنْ لَهُ تَعْلَانِ وَشِرَاكَيْنِ مِنْ نَارٍ يَغِي مِنْهُمَا دِمَاعُهُ كَمَا يَغِي الْمِرْجُلُ مَا يَرَى أَنَّ أَحَدًا أَشَدُّ مِنْهُ عَذَابًا، وَإِنَّهُ لَأَهْوَنُهُمْ عَذَابًا "

“Quả thực, người nhận hình phạt nhẹ nhất trong các cư dân của Hỏa Ngục là người sẽ mang đôi dép xăng-dan mà quai của nó được làm bằng lửa, và nó sẽ khiến cho óc não của y bị đun sôi lên giống như một cái vạc đun sôi. Nhưng y nghĩ rằng sẽ không có bất kỳ một ai đó sẽ nhận một sự trừng phạt đau đớn hơn y; mặc dù y là người đang nhận sự trừng phạt nhẹ nhất trong bọn họ.”

Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى (١٥) ﴾

15- Không ai bị nướng (đốt) trong đó ngoài quân khốn nạn nhất,))

Có nghĩa là sẽ không có một ai vào Hỏa Ngục và vây quanh nó từ mọi hướng, ngoại trừ quân khốn nạn chuyên làm chuyện xấu xa, đòi bại và thối nát.

Allah (ﷻ) đã phán về quân khốn nạn:

قال الله تعالى: ﴿ الَّذِي كَذَّبَ ... ﴾

((Tên phủ nhận sự thật ...))

Có nghĩa là trong trái tim của y luôn nghĩ đến những điều phi nghĩa.

﴿ ... وَتَوَلَّى (١٦) ﴾

16- ... và quay bỏ đi.

². Imam Al-Bukhari cũng đã có ghi chép lại Hadith này.

Có nghĩa là y từ bỏ những việc làm bằng đôi tay của y và những công việc theo rường cột của y.

- Imam Ahmad (r) ghi chép lại từ ông Abu Hurayrah (رضي الله عنه) rằng Thiên sứ của Allah (ﷺ) đã có nói:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ أَبِي"

“Tất cả những người tuân theo Ta sẽ vào Thiên Đàng vào Ngày Phán Xét, ngoại trừ người nào từ chối (vào Thiên Đàng).”

- Các vị Sahabah (رضي الله عنهم) đã hỏi Thiên sứ của Allah (ﷺ): ‘Thưa Thiên sứ của Allah (ﷺ)! Ai là người sẽ từ chối (vào Thiên Đàng)?’ Người (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى"

“Những ai tuân lệnh của Ta thì sẽ vào Thiên Đàng, và những ai bất tuân lệnh của Ta thì y đã từ chối nó (vào Thiên Đàng).”³

Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى (١٧) ﴾

17- Và người ngay chính sợ Allah sẽ được giữ xa khỏi nó:

Có nghĩa là những người chân thật, ngay chính và kính sợ Allah (ﷻ) nhất sẽ được bảo vệ tránh xa khỏi Hỏa Ngục.

Allah (ﷻ) giải thích về những người chân thật, ngay chính và kính sợ Allah (ﷻ) nhất qua Lời phán của Ngài (ﷻ):

قال الله تعالى: ﴿ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى (١٨) ﴾

18- Người cho (bố thí) của cải của mình nhằm tẩy sạch (bản thân),

Có nghĩa là y chi dùng của cải của y tuân theo Mệnh lệnh của Allah (ﷻ) với mục đích là nhằm để tẩy sạch bản thân y, tài sản của y và những gì mà Allah (ﷻ) ban cấp cho y trong tôn giáo và trong đời sống trần tục.

Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى (١٩) ﴾

19- Và không đòi hỏi một ai trả ơn mình về ân huệ đã ban cho người,

Có nghĩa là trong tâm trí của y luôn suy nghĩ chân thành rằng y chi dùng tài sản của y để bố thí và giúp đỡ những người cần giúp đỡ là vì Allah (ﷻ) duy nhất mà thôi. Và y cũng không đòi hỏi những người được y giúp đỡ phải biết ơn và trả ơn cho y.

³. Imam Al-Bukhari cũng đã có ghi chép lại Hadith này.

Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى (٢٠)﴾

20- Mà chỉ mong tìm Sắc Diện của Rabb của mình, Đấng Tối Cao;

Có nghĩa là y chỉ dùng tài sản của y để bố thí là vì y hy vọng rằng sẽ có được ân phúc được nhìn thấy Allah (ﷻ) tại nơi trú ẩn của y trong các Ngôi Vườn của Thiên Đàng.

Sau đó, Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿وَلَسَوْفَ يَرْضَى (٢١)﴾

21- Và chắc chắn y sẽ sớm được hài lòng (vào Thiên đàng).

Có nghĩa là những ai có những đặc tính tốt như trên thì sẽ được Allah (ﷻ) hài lòng và được cho vào Thiên Đàng.

◆. Nguyên Nhân Mặc Khải Những Ayat Này Và Đức Hạnh Của Ông Abu Bakr (رضي الله عنه):

Có rất nhiều Học giả của Tafsir Qur'an nói rằng những Ayat này được mặc khải là để nói về ông Abu Bakr As-Siddiq (رضي الله عنه). Những Học giả của Tafsir Qur'an cũng đã nhất trí khẳng định rằng những Nhà diễn giải Qur'an cũng đã nói tương tự về điều này. Không còn nghi ngờ gì nữa rằng những Ayat này đích thực là nói về ông Abu Bakr (رضي الله عنه). Quả thực, ông Abu Bakr (رضي الله عنه) là người có những đặc tính đáng được khen ngợi nhất trong Ummah này. Như Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى (١٧)﴾ ﴿الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى (١٨)﴾ ﴿وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى (١٩)﴾

17- Và người ngay chính sợ Allah sẽ được giữ xa khỏi nó:

18- Người cho (bố thí) của cải của mình nhằm tẩy sạch (bản thân),

19- Và không đòi hỏi một ai trả ơn mình về ân huệ đã ban cho người,

Tuy nhiên, ông Abu Bakr (رضي الله عنه) là người đầu tiên và trước tiên nhất trong Ummah này có được những đặc tính này và những đặc tính khác cũng đáng được khen ngợi nữa. Đích thực, ông Abu Bakr (رضي الله عنه) là một người ngay chính, trung thực, rộng lượng, từ bi, bác ái, và ông Abu Bakr (رضي الله عنه) đã luôn chi dùng tài sản của ông trong việc tuân theo Mệnh lệnh của Allah (ﷻ) và trợ giúp Thiên sứ của Allah (ﷻ). Có ai đếm được hết số Dirhams và Dinars⁴ mà ông Abu Bakr (رضي الله عنه) đã chi dùng nhằm để tìm kiếm Sắc Diện của Đấng Chủ Tế Tối Cao của ông? Hơn nữa, cũng không có một ai có thể liệt kê được hết những ân huệ và sự giúp đỡ của ông Abu Bakr (رضي الله عنه) dành cho Ummah của Thiên sứ Muhammad (ﷺ); tuy nhiên ông Abu Bakr (رضي الله عنه) thì không bao giờ mong muốn một ai đó sẽ trả ơn cho ông cả.

⁴. Đơn vị tiền tệ.

Ngoài ra, ông Abu Bakr (ﷺ) còn đối xử nhân từ và nhân hậu đối với những vị lãnh tụ và lãnh đạo của các bộ lạc nữa. Vì lẽ này mà ông `Urwah bin Mas`ud – *Lãnh tụ của Bộ lạc Thaqif* – đã nói với ông Abu Bakr (ﷺ) vào ngày của Hiệp ước Hudaibiyyah như sau: “*Thề bởi Allah! Nếu như tôi đã không nợ ông một món nợ mà tôi chưa trả cho ông thì tôi sẽ đáp lại lời mời gọi đến với Islam của ông.*”

Ông Abu Bakr (ﷺ) vô cùng tức giận với lời nói của ông `Urwah. Bởi vì, trong tâm trí của ông Abu Bakr (ﷺ) không bao giờ có suy nghĩ rằng những người được ông giúp đỡ thì phải biết ơn ông cho dù họ là những vị lãnh tụ của Ả-rập hay của các bộ lạc đi nữa. Thế thì đối với những người khác thì như thế nào? Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَىٰ (١٩) ﴾ ﴿ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ (٢٠) ﴾ ﴿ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ (٢١) ﴾

19- Và không đòi hỏi một ai trả ơn mình về ân huệ đã ban cho người,

20- Mà chỉ mong tìm Sắc Diện của Rabb của mình, Đấng Tối Cao;

21- Và chắc chắn y sẽ sớm được hài lòng (vào Thiên đàng).

Trong Sahih Al-Bukhari và Muslim có ghi chép lại rằng Thiên sứ của Allah (ﷺ) đã có nói như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " مَنْ أَنْفَقَ زَوْجَيْنِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ دَعَتْهُ خَزَنَةُ الْجَنَّةِ يَا عَبْدَ اللَّهِ . هَذَا خَيْرٌ "

“*Những ai đóng góp hai động vật để sử dụng cho Chính nghĩa của Allah (ﷻ) thì những Người (các vị Thiên thần) giữ cửa Thiên Đàng sẽ gọi y và nói: ‘Hỡi bề tôi của Allah (ﷻ)! Điều này thì rất tốt.’*”

Ông Abu Bakr (ﷺ) đã hỏi Thiên sứ của Allah (ﷺ): “*Thưa Thiên sứ của Allah (ﷻ)! Người đó⁵ sẽ được một trong những Người giữ cửa của Thiên đàng gọi. Vậy thì, sẽ có người nào đó được tất cả những Người giữ cửa của Thiên đàng gọi không?*”

Thiên sứ (ﷺ) đáp:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " نَعَمْ ، وَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ "

“*Vâng, Ta hy vọng rằng nhà ngươi sẽ là một trong số họ.*”

والله أعلم وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

كالحق
محفوظاً

Roh Man Ibrahim
Cựu sinh viên UIA, Malaysia
Chuyển dịch

⁵. Người đóng góp hai động vật để sử dụng cho Chính nghĩa của Allah.